

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500 —; pentru particulari Lei 400 —; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300 —. În străinătate Lei 800 —. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6 —

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Stabilizarea și agricultura. — Aplicarea retroactivă a nouilor impozite. — Societățile anonime în anii 1919—1927. — Situația. — Impozite. Legea timbrelor. — *Cronică:* Emanuil Ungureanu. Plata datoriilor interne ale statului. Timbrarea registrelor comerciale. Convorbirile telefonice cu Budapesta. — Comunicat. — Dividendele ce plătesc bănele pe anu 1928. — Prospect de emisiune.

Stabilizarea și agricultura.

Greutățile încercate de marele public pe tot timpul cât am avut o monedă supusă fluctuațiilor, l-a făcut să privească stabilizarea, atât de mult așteptată, exagerat în bine, atribuindu-i adevărate miracole în lecuirea vieții noastre economice. Într'un fel e bună încrederea, însă nu toate cele așteptate de pe urma stabilizării se vor realiza, se vor traduce în fapt.

Se poate totuși afirma că stabilizarea are și efecte sigure și chiar imediate. Unul de ordin administrativ și contabil, adică, la facerea inventarului și încheierea bilanșului, cari până acum, cu Leul nesigur, procurau dificultăți apreciabile conducătorilor de întreprinderi, mai ales industriale și agricole, la evaluarea imobilelor, instalațiilor, mașinilor și stocurilor de materii prime sau mărfuri — de exemplu în industrie, — apoi la amortizări, s'a ușurat în chip simțitor prin stabilizare.

Fără stabilizare, agricultura a fost ca și moartă. Dificultatea cea mai mare de care s'a lovit aceasta, a fost lipsa de credit. Care bancă ar fi finanțat bucuos un agricultor, atunci când era sigur că la achitare i s'ar fi plătit cu un Leu mai

depreciat. Evident că puținele împrumuturi se contractau cu dobânzi urcate. Cu banii astfel împrumutați își acoperea agricultorul cheltuielile de exploatare. Socotiti anii agricoli slabi, concurența străină, taxele vamale la export, lipsa de căi de comunicație și veți vedea câștigul aproape inexistent, și chiar paguba cum a fost cazul agricultorilor mai mari. Prin decretarea stabilizării și menținerea ei — suntem siguri — se face un pas înainte în agricultură. Fiind vorba de o monedă, care și azi și mâine și peste un an sau doi va face tot atât, împrumuturile se vor acorda mai ușor, vom intra iarăși într'o epocă în care creditete pe termen lung se vor înmulți și vor fi în deplină siguranță. Agricultura nu poate lucra bine și să se desvoalte decât cu ajutorul creditorilor cu termen lung. Posibilitatea acordării acestora e cel de al doilea efect sigur și imediat de ordin financiar și bancar al stabilizării.

În legătură cu finanțarea agriculturii, după cum am mai amintit și altă dată în coloanele acestei reviste, se impune ca aceasta să se organizeze cât mai bine și corespunzător timpului. Numai în felul acesta fondurile se vor întrebuința cu succes și pe de altă parte bancherii vor fi în siguranță cât mai deplină. În această privință camerilor agricole le revin rolul de intermediar între bancher și producător, începând bineînțeles cu educația țăranului agricultor, care actualmente nu prea are încredere în aceste instituții.

În toamna trecută am cunoscut un belgian, funcționar la o instituție din Bruxelles, care avea de scop finanțarea agriculturii. Îmi spunea că la ei se acordă împrumuturi pe ipotecă, dar nu mai puțin

și pe gajuri de produse, efecte publice etc. Cea mai mare importanță o are aprecierea riscurilor, la acordarea împrumuturilor. Aici intervine în ajutorul împrumutătorului o centrală a uniunilor sau sindicatelor agricole regionale din Belgia. Nu știu dacă aceste instituții au caracter oficial sau particular, dar sigur e că sunt foarte bine organizate și inspiră toată încrederea. În evidențele acestora figurează individual toți agricultorii, cu suprafața terenului pe care îl posedă, ce fel de însămânțări a făcut în decursul anului, dacă averea e grevată de vreo datorie, etc. Fiecare agricultor păstrează tot timpul legătură cu sindicatul, care se îngrijește să-l țină în curent cu ceea ce îl interesează, îi face și-i trimite acasă socoteala, despre diversele impozite pe care le are de plătit, în fine acesta e îndrumat în toate sensurile. La cererea de împrumut, bancherul se interesează și cere informațiuni sindicatului căruia îi aparține solicitatorul sau sediului central, de a căror veracitate niciodată nu-i în dubiu.

Pe lângă plugarii români, ar avea mare înlesnire și folos și băncile noastre, dacă camerele de agricultură prin felul cum se vor organiza și lucra, ar ajunge la înălțimea instituțiilor similare din străinătate.

B.

Aplicarea retroactivă a nouilor impozite.

Sub titlu de mai sus organul economic „Argus” publică un articol foarte judicios. Dată fiind importanța chestiunii credem de necesar să-l facem cunoscut și cetitorilor noștri.

Prin legea pentru sporirea unora din impozitele directe, intrată în vigoare pe ziua de 1 Ianuarie 1929, au fost sporite cotele la impozitul mobilitar și la impozitul global.

Prin articolul 3, din această lege se prevede în mod categoric că sporurile se pun în aplicare cu începere dela 1 Ianuarie 1929.

Totuși printr'o dispoziție recentă a Ministerului de Finanțe, se anunță că dividendele și tantiemele pe 1928, neîncasate încă, vor fi taxate la impozitul mobilitar cu sporul de 10 la sută prevăzut prin noua lege, care intră în aplicare dela 1 Ianuarie 1929, deci retroactiv.

Cum acest spor la dividende și tantieme pe anul 1928 este considerat în cercurile economice,

ca absolut ilegal, am cerut lămuriri unuia din juriconsulții noștri, în materie fiscală.

Iată ce ne-a declarat d-sa :

„Nu se pot schimba, printr'o dispoziție, principiile legii”.

După dispozițiunile legii din 1 Ianuarie 1929 impozitul mobilitar se sporește cu 10 la sută cu începere dela 1 Ianuarie 1929 înainte. Cum impozitul în chestiune este așezat și datorat asupra venitului efectiv cuvenit pe timpul pe care el este realizat, indiferent dacă realizarea lui are loc ulterior, dividendul și tantiemele cuvenite pe anul 1928 urmează a se taxa cu vechea cotă fără spor.

În acest sens s'a aplicat legea Contribuțiilor din anul 1923, când prin dispozițiunile cuprinse în art. 54 al instrucțiunilor de aplicare s'a prevăzut că dividendul și tantiemele anului 1922 sau ale anilor anteriori să fie impuse cu cota acelor ani, chiar dacă distribuția lor are loc mai târziu.

Ori, legea de acum nu face altceva decât să sporească cota, neschimbând cu nimic din textul vechii legi și nici din principiile ei, înțelegându-se astfel a se aplica în aceleași condițiuni adică asupra venitului efectiv și pe timpul când el e cuvenit. Nu se poate face nici o distincțiune în această privință între venitul din cupoanele obligațiunilor sau din dobânzi și între dividende, căci și la unele și la altele se aplică în principiu impozitul mobilitar după timpul pe care se cuvine.

Acest principiu a fost clar explicat la aplicarea legii prin art. susmenționat al instrucțiunilor (54), alin. 2 și 3) care spune :

„Deniturile impozabile sunt cele efectiv cuvenite pe timpul dela 1 Aprilie 1923 înainte, pe când cele realizate până atunci sunt impozabile cu cota legală din timpul pe care se cuvenea venitul, chiar dacă taxarea lor are loc mai târziu.

„Așa dar tantiemele, dividendele și orice alte venituri mobiliare provenite din distribuția beneficiilor pe anul 1922 sau pe anii anteriori vor fi impuse cu impozitul existent pe acei ani, chiar dacă distribuția are loc după 1 Aprilie 1923”.

Dacă prin art. 25 din lege se prevede că impozitul este datorat din ziua exigibilității, aceasta este numai în ce privește timpul perceperei, adică termenul vărsării impozitului cuvenit, de aceea și prin instrucțiuni aceste dispozițiuni sunt explimate sub titlul „Perceperea Impozitului” la par. 57, 58 și 59 în care se prevăd modalitățile de reținere și vărsarea impozitului.

Mai mult se evidențiază aceasta prin dispozițiunile art. 155 din instrucțiuni alin. ultim, care explică mai clar principiul legii, arătând cum sunt considerate aceste venituri la intrarea

lor în compunerea venitului global și anume că se ia venitul efectiv taxabil pe anul precedent:

„În cazul când vre-unul din veniturile mobiliare ale anului precedent încă nu e stabilit până în momentul impunerei, cum sunt tantiemele și dividendele, va intra în compunerea venitului global un venit prezumat după venitul respectiv realizat pe anul anterior“.

Această prezumție nu poate avea loc decât pentru stabilirea impozitului global, în nici un caz pentru impozitul mobilier, care este un impozit obiectiv.

Așa dar, dacă Ministerul Finanțelor ar fi voit să schimbe principiul și să taxeze dividendul, ce se distribuie acum pe anul 1928, ar fi trebuit să se pună această dispoziție în lege, cum s'a făcut la impozitul minier, asupra căruia rămâne numai de discutat chestiunea de ordin constituțional a neretroactivității legilor.

„Argus“.

I. Radu.

Societățile anonime în anii 1919—1927.

Sub îngrijirea dlui Dr. I. Teodorescu, directorul general al Statisticii, a apărut o „Statistică a Societăților pe acțiuni din România în anul 1928“. Această statistică conține pe lângă bilanțurile pe 1927 ale tuturor societăților și un raport despre mișcarea societăților anonime în anii 1919—1927.

În decursul celor 9 ani după războiu s'au înființat 1657 societăți și 1193 și-au sporit capitalul. Cele mai multe înființări se înregistrează în anul 1921 cu 217 societăți, iar cele mai puține în 1919, numai 103 societăți. Ținând seamă de capital, anul 1920 înregistrează cea mai mare cifră de Lei 1.784.834.270, pe când anul 1919 înregistrează numai 340.505.450 Lei. Referitor la capitalul sporit anul 1921 înregistrează cel mai mic spor, astfel numai 127 societăți și-au urcat capitalul cu Lei 826.964.000, iar cifra cea mai mare a atins-o anul 1926, unde 240 societăți și-au sporit capitalul cu Lei 4.736.406.500.

Capitalul societăților pe întreagă țară la sfârșitul anilor respectivi se reprezintă astfel:

Anii	Numărul societăților	Capital social
1919 . . .	929	1.982,084.376 Lei
1920 . . .	1154	5.168,242.889 „
1921 . . .	1266	8.095,429.262 „
1922 . . .	1650	12.162,027.638 „
1923 . . .	1943	17.810,091.869 „
1924 . . .	2188	22.690,613.902 „
1925 . . .	2440	27.565,510.560 „

1926 . . .	2622	34.226,144.455 Lei
1927 . . .	2694	38.738,982.853 „

După categorii numărul și capitalul societăților noi înființate, precum și sporurile de capital în cei 9 ani prezintă o variație destul de mare, care uneori merge în regres. Astfel la bănci numărul celor noi înființate este în 1925 cel mai mare cu 97 bănci, iar cel mai mic în 1919 cu 21. Capitalul sporit atinge în 1926 cifra maximă de 587,831.500 Lei, iar 1919 cifra minimă 149 milioane Lei. La societățile industriale numărul celor noi înființate este în 1920 de 143 cu un capital de 1.446,515.000 Lei. Cea mai mare urcare de capitaluri este în 1926 de 4.041,075.000 Lei. Societăți comerciale au luat ființă mai multe în 1921, 47 cu un capital de Lei 585,175.000, iar în 1925 numai 11 cu un capital de Lei 47,350.000.

Diverse societăți s'au înființat în 1920, 13, iar în 1927 numai 1 și-a sporit capitalul.

Situația.

Lichidarea datoriilor statului merge foarte greu. Aceasta poate și din cauza, că suma totală a acestor datorii întrece cu mult suma provăzută în acest scop în împrumut. Afară de aceasta se mai vorbește, că între guvern și Banca Națională ar fi anumite neînțelegeri cu privire la achitarea acestor datorii. Sărăcia mare a pieței din această cauză continuă a se menține.

În bursă se observă mai bine lucrul acesta. După scăderile mari de prețuri din săptămânile din urmă — când acțiunile Băncii Naționale trăgeau brusc în jos cursurile celorlalte hârtii — cursurile și-au mai revenit puțin.

Această revenire însă nu a fost durabilă, căci după câteva zile scăderile au continuat, înregistrând la Creditul Minier prețurile cele mai mici ce au existat vreodată. De rândul acesta cauza scăderilor după toate probabilitățile și în mare parte se pare a fi legea minelor depusă la Senat de dl ministru Madgearu. Svonurile lăfite în bursă, că legea minelor nu satisface nici interesele capitalului străin și nici pe cele ale societăților române, a avut ca urmare o neglijare a hârtiilor petrolifere. Ofertele mari de Credit Minier din ultimele două săptămâni a rupt brusc prețul Creditului Minier, care apoi a tras în joc cursurile tuturor hârtiilor. În 20 crt. s'a produs o mică reacțiune, care însă dată fiind slăbiciunea pieței nu poate avea mari șanse de reușită.

Tot timpul mai bine s'a ținut cursul acțiunilor fabricii de hârtie „Letea“, care pe lângă faptul că și-a înghițit cuponul, s'a urcat cu peste 70 Lei, dela 1060 la 1130. Aceasta avându-se în vedere, că se vor distribui acțiuni noi gratis.

Tot asemenea stau și acțiunile soc. „Clădirea românească“.

Piața rentelor foarte slabă.

*

Președintele comitetului bursei într'o ședință a afirmat, că ameliorarea urmată după prima scădere de cursuri se datorește în parte dispozițiilor luate contra jucătorilor la diferență.

Ce-i drept, aceste dispozițiuni au împiedecat încheierea de operațiuni intermediare în strânsă legătură cu tehnica negocierilor din bursă, operațiuni, cari dau față și vioiciune bursei, cari fac dintr'un ordin două sau mai multe prin faptul că îndeamnă casele de bancă și vizitatorii bursei la noi afaceri, căci nu toate ordinele de bursă se aduc din afară. Foarte multe se nase în decursul târgului, grație tendinței ce o prezintă el.

Pe speculantul mare — care-i capabil să facă tendință în bursă, dispozițiunile autorităților nu-l pot împiedeca în operațiunile sale, căci dânsul găsește întotdeauna hârtii împrumut pentru vânzarea à la baisse, și bani împrumut pentru cumpărări à la hausse.

*

În timpul din urmă s'a scris mult despre demersurile făcute de dl Ministru al muncii către prefecturi cu scopul de a trimite muncitori agricoli și industriali în Franța. M'am adresat pentru lămuriri dlui atașat comercial dela noi, care a binevoit să-mi dea următoarele lămuriri: Este vorba de angajamente sezoniere în condițiuni bine precizate între guvernele ambelor țări. De ani de zile Franța capătă în felul acesta muncitori din Polonia, Italia, Spania. Lucrătorii trimiși în Franța beneficiază acolo de instituțiunile pentru asigurările muncitorești și de legile de protecție a muncii, întocmai ca muncitorii francezi. Mai departe beneficiază de aceleași salarii ca muncitorii localnici. Date fiind condițiunile lesne de muncă de acolo foți muncitorii străini din Franța au putut să-și realizeze frumoase economii.

Deocamdată sunt numai discuțiuni în curs. În caz că ar surveni o învoială se va constitui o comisiune oficială care va stabili condițiunile și va face selecționarea oamenilor admiși la emigrare.

*

Incepând cu finea săptămânei trecute bursa și-a revenit puțin. S'au arătat unele cumpărături mai serioase, cu deosebire în Banca Națională. Atât Reșița, cât și Minerul — cari au suferit foarte mult de pe urma scăderilor din ultimele săptămâni — și-au mai revenit.

*

În timpul din urmă s'au lățit în presă fel de fel de știri, că guvernul ar întâmpina o mulțime

de piedeci din partea diferitelor administrații publice în calea lucrărilor, ce are de întreprins. Ba cutare secretar general, ba consiliul de administrație al C. F. R., ba Banca Națională, ba cooperativele, ba Creditul Industrial etc. Toate aceste instituții dând semnalul de alarmă, că din lipsă de fonduri se vor prăbuși provocând dezastrul țării, pun guvernul pe foc spre a le procura banii de lipsă pentru a se putea întrețina. Practica a dovedit-o, că ori câți bani li s'au dat rezultatele nu au fost în proporție.

Să sperăm, că guvernul va găsi cât de curând modalitățile de îndreptare.

*

Ca încercăturile să fie desăvârșite și Sfântul Sinod și-a dat contribuția, fixând data Paștilor pentru 31 crt. Cine așteaptă Paștile ca să se bucure de vacanță, de petreceri și de odihnă nu dă prea mare importanță acestei schimbări. Nu astfel vede însă lucrurile acela pentru care săptămâna patimilor era o ocazie pentru a-și înfrâna patimele, de a trăi în smerenie, pregătindu-se astfel pentru Sfânta împărtășire.

Pentru acela noua dată a Paștelor nu inspiră nici o evlavie, el nu vede în aceste Paști nimica sfânt, care să-l îndemne să se țină cu sfințenie de zăconul (obiceiul) adânc înrădăcinat în sufletul său, ca cu ocaziunea Invierii să se împărtășească cu Sfintele Taine. Și durerea lui este cu atât mai mare, cu cât el vede, că majoritatea credincioșilor cu cea mai mare ușurință a urmat hotărârile sinodale.*)

București.

Remizier.

Impozite. Legea timbrelor.

Nouile hotărâri ale Comisiei Centrale Fiscale.

Comisiunea Centrală Fiscală în ședința sa dela 27 Martie 1929 a hotărât următoarele:

1. Limita superioară a cotei de amortizare în vederea impunerei pe anul 1929 se fixează pentru toate categoriile de industrii la 15%, adică la maximum prevăzut de art. 31, alineatul 7 din legea contribuțiunilor directe atât pentru instalațiunile mobiliare, cât pentru cele imobiliare.

2. Cu ocazia stabilirii venitului comercial la o întreprindere comercială, după scăderea venitului brut, impus la impozitul pe clădiri a imobilului în care se exercită întreprinderea, proprietatea exploatatorului, conform art. 31, punctul 1 din legea contribuțiunilor, nu se mai poate acorda și amortismentul prevăzut de art. 31, punctul 6, deoarece pe deoparte acest amortisment se acordă

*) Redacțiunea nu se identifică în privința aceasta cu părerile autorului.

numai pentru imobilele afectate unei industrii și nu unui comerț, iar pe de altă parte la așezarea impozitului pe clădiri conf. art. 16 se acordă tuturor veniturilor din clădiri un scăzământ de 20 la sută, care include și amortismentul.

3. Scăderea sarcinilor impotecare pe baza art. 66 din lege, se operează asupra impozitelor elementare pe clădiri și agricol în cursul perioadului de recensământ, pe baza declarațiunii anuale date pentru impozitul global și după administrarea probelor cerute de art. 69.

Nu se poate deci pretinde o declarație aparte pentru scăderea lor din impozitele elementare deoarece art. 87 din lege precizează că asemenea declarațiuni nu se dau numai la recensământ, când evident scăderea lor la elementar nu se poate acorda decât în baza declarației pentru impozitul elementar.

CRONICĂ.

Moartea lui Emanuil Ungureanu. Fruntaș între fruntașii noștri din generația mai veche, marele mecenat român, care încă înainte de război, și-a testat pentru scopuri culturale și filantropice întreagă averea, în valuta de azi de Lei 20—25 milioane, a încetat din viață la 25 Martie a. e. în Timișoara, în etate de 83 de ani.

Cu răposatul s'a stins unul din bărbații cei mai de valoare ai Românilor de dincoace de Carpați, un om activ și excelent organizator, pe toate terenele vieții noastre publice din ultimii 50 de ani, un bărbat iubit și stimat de toată lumea și care prin activitatea sa și prin faptele sale și-a înscris numele cu litere de aur în istoria culturală, bisericească, economică și politică a Românilor.

La inițiativa lui Em. Ungureanu s'a înființat și și-a început activitatea la 1885 banca „Timișiana“ din Timișoara și mai târziu băncile „Lipovana“ din Lipova (fuzionată în România mare cu Banca Agrară, Cluj), precum și banca „Luceaferul“, Verșeț. Banca „Timișiana“ a fost chiar condusă de Ungureanu, timp de 11 ani, în calitate de director executiv, până la 1897, când din motive sanitare s'a retras. Rechemat la conducerea băncii „Timișiana“, la 1915, a mai condus încă 3 $\frac{1}{2}$ ani aceasta bancă, care sub conducerea sa și-a eluat un nume bun și un loc de frunte între băncile românești și a luat o frumoasă desvoltare.

Din anul 1928 făcea parte și din Consiliul de administrație a băncii „Albina“ din Sibiu, căreia, cu toată vârsta sa înaintată, i-a făcut excelente servicii, luând parte activă la conducerea și buna îndrumare a afacerilor Sucursalei din Timișoara a numitei bănci.

Consiliul de administrație a „Albinei“ pe lângă arborarea stindardului de doliu, pe edificiul Centralei și a tuturor sucursalelor și lansarea unui anunț funebral, a fost reprezentat la înmormântarea, ce a avut loc la 28 crt., prin o delegație specială, încredințată și cu depunerea unei cununi pe sicriul marelui dispărut. Consiliul de administrație a votat totodată suma de Lei 10.000, în favorul fondului, ce se va înființa și va purta numele defunctului.

Moartea lui Em. Ungureanu lasă regrete unanime. Dumnezeu să-l odihnească!

Plata datoriilor interne ale statului. Precum se anunță din București achitarea datoriilor interne continuă. Oarecari dificultăți a întâmpinat începerea acestor plăți prin faptul, că creditorii furnizori ai statului nu s'au pronunțat asupra cererii, ce li s'a adresat, să renunțe la dobânzi.

Este de înțeles aceasta ezitare a creditorilor, căci se tratează de creanțe, ce-și așteaptă achitarea de ani îndelungași, iar dobânzile se urcă la multe milioane.

Guvernul, foarte corect, admite însuși, că stricta legalitate trebuie observată, necondiționat și în acest caz și că creditorii nu pot fi constrânși să renunțe la dobânzile, ce li se cuvin.

S'a apelat însă la spiritul de sacrificiu al creditorilor. Și se pot înregistra unele rezultate în privința aceasta. Astfel a renunțat la dobânzi soc. petroliferă „Steaua Română“ și guvernul speră, că exemplul acestei societăți va fi urmat sau cel puțin își vor reduce unii creditorii pretenziunile de dobânzi.

Sumele plătite până acum se urcă la Lei 1 miliard și 10 milioane, adică circa $\frac{1}{6}$ parte a datoriei totale interne.

După ultimele știri s'a hotărât plata integrală a tuturor datoriilor interne cu o dobândă de 9%, numai pentru datoriile vechi până la 1926. Datoriile dela aceasta dată nu vor beneficia de nici o dobândă.

Timbrarea registrelor comerciale. Ministerul de finanțe aduce la cunoștința tuturor contribuabililor obligați la purtare de registre comerciale, că a prelungit până la 1 lunie 1929, termenul în care să se poată achita diferența de taxă de timbru la registrele comerciale provenită din sporul de 20% asupra taxelor de timbru.

Convorbirile telefonice cu Budapesta vor începe la 1 Aprilie a. e. Se vor utiliza în acest scop legăturile telefonice directe: Timișoara—Budapesta; Cluj-Budapesta și Oradea-Budapesta. Oficiul Timișoara va înlesni legăturile dintre Budapesta—București, Arad, Lugoj, Deva și

Craiova. Ofteul Oradea legăturile Budapesta— Satu mare, Careii mari, Sighet, Baia mare și Zalău, iar ofteul Cluj legăturile: Budapesta— Brașov, Făgăraș, Sibiu, Alba-Iulia, Sighișoara, Odorheiu, Tg.-Murăș și Dej.

Convorbirile vor fi ordinare cu tarif simplu; convorbiri urgente cu întreitul taxei ordinare și convorbiri fulger, cu o taxă de 10 ori taxa ordinară.

Taxele sunt fixate în franci aur. O convorbire de 3 minute Budapesta și București ori Craiova va costa 4'20 franci aur; o convorbire de 3 minute Budapesta—Timișoara, Arad, Lugoj sau Deva va costa franci aur 3 60; iar convorbirea Timișoara, 3 minute 3'20 franci aur.

Un franc aur este egal cu Lei 35.—.

COMUNICAT.

Avem onoare a aduce la cunoștința publică, că subsemnatele bănci am convenit ca cu începere dela 2 Aprilie a. e. să ținem deschise cassierile noastre pentru servirea clientelei în fiecare zi de lucru între orele 8—12 a. m. și 3—4^{1/2} p. m. afară de Sâmbătă d. a. când cassierile român închise.

Pe timpul de vară, dela 1 lunie până la 31 August, cassierile vor funcționa numai înainte de masă, despre cecece vom aviza onor. public la timp.

Sibiu, 27 Martie 1929.

„Albina“ institut de credit și de economii. Cassa generală de economii în Sibiu. Institutul de Credit Fonciar. Banca Ardeleană și Cassa de Economii s. a., Sucursala. Banca Românească s. a., Sucursala. Banca Centrală pt. ind. și com., Sucursala. Banca Comercială Italiană și Română s. a., Sucursala. Banca de Industrie și Comerț s. a. Banca Oașia s. a. Banca de Scont a României s. a. Sucursala. Banca Americana s. a.

Dividendele

ce plătește băncile pe anul 1928.

„Albina“ Sibiu	24 ⁰ / ₁₀₀	Lei 120.— net
„Ardeleana“ Orăștie	20 ⁰ / ₁₀₀	„ 100.— „
„Armonia“ Cincul-Mare	20 ⁰ / ₁₀₀	„ 100.— „
„Auraria“ Abrud	30 ⁰ / ₁₀₀	„ 30.— „
„Banca Agrară“ Cluj	8'5 ⁰ / ₁₀₀	„ 85.— „
„Banca Centrală“ Cluj	12 ⁰ / ₁₀₀	„ 25'50 „
„Banca Națională a României“ București	75 ⁰ / ₁₀₀	„ 375.— „
„Banca Românească“	16'9 ⁰ / ₁₀₀	„ 84'50 „
„Banca Poporală“ Dej	14'8 ⁰ / ₁₀₀	„ 37.— „
„Câmpiana“ Mociu	22 ⁰ / ₁₀₀	„ 44.— „
„Codreana“ Băsești	10 ⁰ / ₁₀₀	„ 5.— „
„Cordiana“ Fofeldea	40 ⁰ / ₁₀₀	„ 40.— „
„Crișiana“ Brad	20 ⁰ / ₁₀₀	„ 100.— „
„Dacia Traiană“ Sibiu	16 ⁰ / ₁₀₀	„ 32.— „
„Decebal“ Deva	20 ⁰ / ₁₀₀	Lei 10.— net
„Economul“ Cluj	17 ⁰ / ₁₀₀	„ 17.— „
„Furnica“ Făgăraș	18 ⁰ / ₁₀₀	„ 90.— „

„Goronul“ Aiud	18 ⁰ / ₁₀₀	„ 36.— „
„Grănișerul“ Dobra	16 ⁰ / ₁₀₀	„ 8.— „
„Minerva“ Beclean	18 ⁰ / ₁₀₀	„ 90.— „
„Mureșiana“ Reghin	16 ⁰ / ₁₀₀	„ 16.— „
„Nădlăcana“ Nădlac	11'90 ⁰ / ₁₀₀	„ 59'50 „
„Olteana“ Diștea de jos	16 ⁰ / ₁₀₀	„ 80.— „
„Oravițana“ Oravița	10'5 ⁰ / ₁₀₀	„ 51.— „
„Poporul“ Săliște	22 ⁰ / ₁₀₀	„ 22.— „
„Prima Ardeleană“ Cluj	12 ⁰ / ₁₀₀	„ 60.— „
„Sălăgeana“ Jibou	12 ⁰ / ₁₀₀	„ 60.— „
„Sebeșana“ Sebeș-Alba	20 ⁰ / ₁₀₀	„ 100.— „
„Șercațiana“ Șercaia	20 ⁰ / ₁₀₀	„ 20.— „
„Silvania“ Șimleul-Silvaniei	14'74 ⁰ / ₁₀₀	„ 73'80 „
„Vatra“ Cluj	12 ⁰ / ₁₀₀	„ 24.— „
„Vlădeasa“ Huedin	20 ⁰ / ₁₀₀	„ 40.— „
„Doileana“ Doila	10 ⁰ / ₁₀₀	„ 50.— „

„ALBINA“, institut de credit și de econ., Sibiu.

Prospect de emisiune.

În baza hotărârii adunării generale a acționarilor institutului de credit și de economii „ALBINA“, ținută la 9 Martie a. e., în Sibiu, subsemnatul Consiliu de administrație deschide prin această subscripție pentru o nouă emisiune de acțiuni, în scopul sporirii capitalului societății dela Lei 50,000.000.— la Lei 100,000.000.—.

Noua emisiune se face în următoarele condițiuni:

1. Acționarii vechi au dreptul să opteze, cel mai târziu până la 15 Aprilie 1929, după fiecare acțiune veche à Lei 500.— câte o acțiune nouă, cu prețul de Lei 500.—, plus o taxă de Lei 50.— drept spese de emisiune.

2. Prețul acțiunilor se va vărsa conform § 9 din statute în 3 rate și anume: 30⁰/₁₀₀ = Lei 150.— de acțiune la subscripție, plus Lei 50.— drept spese de emisiune; 30⁰/₁₀₀ = Lei 150.— de acțiune până la 31 Iulie 1929; 40⁰/₁₀₀ = Lei 200.— de acțiune până la 31 Octombrie 1929.

Față de acționarii, cari nu vor achita vărsămintele la termen, se vor aplica dispozițiunile § 10 din statute.

3. Acționarii, cari vor face vărsămintele în rate, vor beneficia de 12⁰/₁₀₀ dobândă pentru anul 1929, și vor avea să plătească 15⁰/₁₀₀ după ratele restante; iar acționarii, cari vor vărsa până la 30 Aprilie 1929, valoarea integrală a acțiunilor, vor beneficia de întreg dividendul anului 1929.

4. Acțiunile rămase nesemnate de vechii acționari, se vor pune la dispoziție în rândul întâi vechilor acționari dar și la neacționari în condițiunile, ce le va fixa Consiliul de administrație.

5. Pentru exersarea dreptului de emisiune, trebuie prezentate acțiunile fără coala de cupoane.

6. Ca locuri de subscripție și vărsăminte se designează Centrala Sibiu și Filialele: Brașov, București, Cluj, Dieto-Sânmartin, Lugoj, Mediaș, Târgu-Murăș și Timișoara.

7. Pentru anunțare la emisiune se va folosi declarațiunea anexată la prospect.

Sibiu, 15 Martie 1929.

Consiliul de administrație.

„DACIA“

Institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii, societate pe acții „DACIA“ din Orăștie, prin aceasta sunt invitați la

a XXVII-a adunare generală ordinară

care se va ține la 25 Aprilie 1929, la 10 ore a. m., în localul institutului.

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Raportul anual al Direcțiunii, Bilanțul anului 1928 și raportul Comitetului de supraveghiere;
3. Eventual alte propuneri intrate conform statutelor.

Acționarii, cari dorese a lua parte la adunarea generală, în persoană sau prin plenipotențiați, au să depună acțiunile și plenipotențele la cassa institutului, în înțelesul §-ului 20 din statute, cel puțin în preziua adunării generale.

Orăștie, la 21 Martie 1929.

Direcțiunea.

Active.		Contul Bilanțului.		Pasive	
	Lei b.		Lei b.		Lei b.
Cassa în numărar	100.800·56	Capital social	50.000·—		
Efecte	8.330·91	Fond de rezervă	23.000·—		
Imprumuturi pe cambii	551.611·—	Depuneri	606.135·79		
Debitori	49.762·—	Depozit de casă	6.153·81		
Mobiliar	15.025·—	Pro Diversi	15.201·66		
		Dividendă neridicată	2.235·—		
		Creditori	1.415·—		
		Profit curat	21.388·21		
	<u>725.529·47</u>		<u>725.529·47</u>		

Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venite.	
	Lei b.		Lei b.		Lei b.
Interese după depuneri	49.610·80	Venit transport	63·01		
Spese generale	38.109·—	Interese	117.958·—		
Impozite	8.913·—				
Profit curat	21.388·21				
	<u>118.021·01</u>		<u>118.021·01</u>		

Orăștie, la 31 Decembrie 1928.

ss. Dr. Aurel Muntean, președinte.

ss. Ilariu Buzdugan, director.

ss. George Cușută, contabil.

Subsemnatul Comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Orăștie, la 21 Martie 1929.

ss. Constantin Dăneilă

ss. Ioan Lăzăroiu

